

Országos Atomenergia Hivatal

SAJTÓANYAG

Nukleáris terület 2017-ben: mire számít az OAH?

Az Országos Atomenergia Hivatal évindító sajtótájékoztatója

2017. január 18.

Az OAH által felügyelt létesítmények az elmúlt év során az előírásoknak megfelelően, biztonságosan üzemeltek. Huszonnyolc biztonsággal kapcsolatos eseményt jelentettek, az összes a 0-s (legenyhébb, skála alatti) besorolást kapta a hétfokozatú nemzetközi eseményskála (INES) alapján.

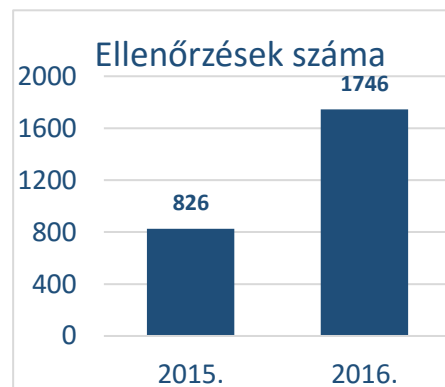
2016-ban jelentős mértékben bővült az OAH feladat-és hatásköre, sikerrel vettük a kihívásokat. Az év elejétől a hivatal sugárvédelmi hatósági feladatokat vett át, amely mintegy négyezer új engedélyest jelentett. A hazai szabályozásba átültettük a legújabb nemzetközi követelményeket, amelyek teljesítését az ellenőrzéseink során is vizsgáltuk.

2016. január 1-től az OAH jár el általános építésügyi hatóságként és általános építésfelügyeleti hatóságként a létesítmények biztonsági övezetével érintett ingatlanok esetében. Az év közepétől az OAH felelős a nukleáris biztonsággal kapcsolatos építészeti szakmagyakorlásra való alkalmasság megállapításáért. Az OAH 2014-ben vette át a radioaktív hulladék-tárolók hatósági felügyeletét, melyekre 2016-ban teljes mértékben kiterjesztette a hatósági eszközrendszerének alkalmazását.

A szigorú hazai szabályozás betartása érdekében (támogatva az engedélyesek munkáját) 21 útmutatót adtunk ki, amelyből 14 az új területekhez kapcsolódott.

Az OAH által végzett ellenőrzések száma jelentősen növekedett, elsősorban a helyszíni ellenőrzéseknek köszönhetően. 2016-ban összesen 1746 ellenőrzést tartott a hivatal, amelyből a nukleáris létesítményeknél 3 átfogó volt.

Az új feladatok jelentős létszám-bővítést tettek indokolttá: 80 főről 160-ra nőtt az OAH-nál dolgozók száma, 2017-ben várhatóan további 40 fő felvételére kerül sor.

Az OAH várhatóan 2017 első félévében dönt az új blokkok telephelyengedélyére vonatkozó kérelemmel kapcsolatban. A Baranya Megyei Kormányhivatal 2016.09.29-én kiadta az MVM Paks II. Zrt. részére a környezetvédelmi engedélyt. Az OAH szakhatóságként vett részt az elsőfokú eljárásban. Az elsőfokú döntéssel szemben fellebbezést nyújtottak be 2016 novemberében, így jelenleg másodfokú eljárás van folyamatban, melyet az Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyelőség folytat le.

A telephely vizsgálatára és értékelésére vonatkozó programra az OAH 2014. november 14-én adta ki az engedélyt. Az MVM Paks II. Zrt. 2015 szeptemberében előzetes biztonsági tájékoztatót nyújtott be a hatósághoz. Az OAH értékelte a dokumentumot, amelynek eredményeit 2016

szepemberében juttatta el az MVM Paks II. Zrt. részére annak érdekében, hogy ezeket a hatósági észrevételeket hasznosítsa a létesítési engedély iránti kérelem összeállítása során.

A telephelyengedélyezési-eljárás keretében az OAH 2016.12.13-án közmeghallgatást tartott Pakson.

Folyamatosan értékeljük a hazai nukleáris létesítmények terrorfenyegetettségét. A létesítmények fizikai-védelme olyan tartalékkal került kialakítása, hogy amennyiben szükséges és az OAH elrendeli, azonnal fokozható a védelmi szint – indokolt esetben akár állami eszközök bevonásával is. A fokozott védelem elrendelésére 2016-ban nem került sor.

Az Országos Atomenergia Hivatal koordinálásával működő munkacsoport (amelynek tagja az Országos Rendőr-főkapitányság, a Terrorelhárítási Központ, a Nemzeti Biztonsági Felügyelet, az Alkotmányvédelmi Hivatal és a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat) folyamatosan értékeli a hazai nukleáris létesítmények terrorfenyegetettségét, valamint meghatározza azokat az elkövetői képességeket (ún. tervezési alapfenyegetettség: létszám, fegyverzet, előismeret, felszereltség, motiváció stb.), amely ellen a létesítmény védelmének ellen kell állnia.

Az OAH 2016 végén kiadta a 3. blokk további 20 éves üzemeltetését lehetővé tevő engedélyt.

Az eljárásban az OAH – az üzemidő-hosszabbításra vonatkozó követelményeken túl – kiemelt figyelmet fordított a 3. blokki pihentető medence hűtőkörénél 2013-ban előállt korróziós probléma következményeinek kezelésére. Az üzemeltetési engedélyt az OAH feltételekkel adta meg, melyek tartalmazzák a környezetvédelmi és természetvédelmi hatáskörében az eljárásban szakhatóságként résztvevő Baranya Megyei Kormányhivatal előírásait is.

2016 decemberében beérkezett a 4. blokk üzemidő-hosszabbítására vonatkozó engedélykérelem, amelyről az OAH 2017 végéig dönt.

Biztonságnövelés nemzetközi tapasztalatok alapján. A Fukushima Daiichi atomerőműben 2011 márciusában történt baleset követően – az Európai Bizottság kezdeményezésére – a Paksi Atomerőműben Célzott Biztonsági Felülvizsgálatot hajtott végre az engedélyes és a hatóság annak érdekében, hogy a fukushimai tapasztalatok hasznosításával még biztonságosabbá tegye a Paksi Atomerőművet. A felülvizsgálat alapján elhatározott intézkedéseket az engedélyes – az OAH felügyelete mellett – 2018 végéig hajtja végre, néhány feladat már határidő előtt teljesült. Az OAH nukleáris biztonsági felügyelői az éves tervnek megfelelően folyamatosan felügyelik az erőműben a feladatok végrehajtását. A hatóság a 46 feladatból eddig 33 teljesítését fogadta el.

Az EU nukleáris biztonsági direktíva keretében hatévente tematikus biztonsági felülvizsgálatot kell végezni az üzemelő atomerőművekben és a nagyobb kutatóreaktorokban. Magyarországon ennek megfelelően a Paksi Atomerőmű és a Budapesti Kutatóreaktor érintett az először 2017-ben végrehajtandó felülvizsgálatban, amelynek témája a létesítmények öregedésének kezelése. 2016 folyamán az OAH a létesítményekkel felkészült a felülvizsgálat végrehajtására. A vonatkozó nemzeti jelentést az OAH-nak 2017 végéig kell az EU részére megküldeni. Az egyébként nyilvános jelentéseket ezután 2018-ban nemzetközi felülvizsgálatnak vetik majd alá.

Nemzetközi felülvizsgálatok: fókuszban a hatósági rendszer, a nukleáris védettség és a nukleárisbaleset-elhárítás. A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) által delegált nemzetközi szakértői csoportok, valamint az Európai Unió a legkülönbözőbb területeken rendszeresen vizsgálja hazánkat. A vizsgálatok során megállapított ajánlások a hatósági rendszer és eljárások továbbfejlesztésére vonatkoznak, Magyarország alapvetően megfelel a nemzetközi követelményeknek és ajánlásoknak.

Még 2013-ban vizsgálták felül a nukleáris és más radioaktív anyagok alkalmazására vonatkozó hazai szabályozást (IPPAS-misszió), valamint a kapcsolódó nukleáris és egyéb létesítmények fizikai-védelmi rendszerét, amelyről részletes jelentés készült. Az ebben tett 66 javaslatra vonatkozóan akciótervet készítettünk annak érdekében, hogy hazánk a legfelkészültebb országok között legyen. 2017 júniusában ún. követő-misszióra kerül sor, amelynek során a javaslatokra tett intézkedéseket vizsgálják és értékelik majd.

A hatósági rendszert felülvizsgáló misszió (IRRS) 2015-ben járt hazánkban. A javaslatokhoz kapcsolódó akcióterv nagyrészt már teljesítettük. A követő misszióra 2018-ban kerül sor.

A 2016-ban a NAÜ szervezésében nemzetközi szakértők hazánk nukleárisbaleset-elhárítási rendszerének (ONER) független felülvizsgálatát végezték el (EPREV-misszió). A misszió végrehajtását a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (BM OKF) és az OAH közösen szervezte. A nemzetközi szakértők nagyra értékelték az országos nukleárisveszélyhelyzet-kezelés felkészültségének általános szintjét, az értékelő jelentésben 9 ajánlást, 11 szakmai javaslatot és 8 jó gyakorlatot (melyet érdemes más országoknak is megfontolni) fogalmaztak meg, amelyekre intézkedési terv született. Az ebben meghatározott feladatokat 2017. év végéig hajtják végre az ONER-szervek, az OAH és a BM OKF felügyeletével.

Nukleárisbaleset-elhárítási gyakorlatok: a fél világ ránk figyel 2017-ben. Az országos nukleárisbaleset-elhárítási rendszerben érintett szervezetek bevonásával országos gyakorlatra került sor 2016. november 16-án, amelynek fő célkitűzése egy feltételezett atomerőművi nukleáris baleset bekövetkezése után, a radioaktív anyagok környezeti kibocsátását követő feladatok begyakorlása volt. A gyakorlatba bevont szervek az elvárásoknak megfelelően hajtották végre a részükre előírt feladatokat. A funkcionális és technikai részletek szervezeti önértékelése alapján az OAH készíti el a végleges jelentést 2017. január végéig.

A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség 2017 júniusában átfogó nemzetközi nukleárisbaleset-elhárítási gyakorlatot (ConvEx-3) tart, amelynek Magyarország ad otthont. A ConvEx-3 gyakorlat célja egy atomerőműben bekövetkező súlyos nukleáris baleset kezelésének gyakorlása, amiben a hazai szervezeteken kívül részt vesz a NAÜ, illetve más fontos nemzetközi szervezetek, valamint a szomszédos országok is.

Továbbra is az OAH az Európai Bizottság szakmai tanácsadója nukleáris veszélyhelyzetekben. Az OAH 2004. óta az Európai Bizottság részéről a nukleáris veszélyhelyzetekben igénybe vehető szakmai tanácsadó háttérintézményként működik a RESPEC (Radiological Emergency Support Project for the European Commission) program keretében. Az újabb 3 éves keretszerződést ismét pályázat útján nyertük el. A jelenlegi szerződés új elemeként az EU nemzetközi balesetelhárítási gyakorlatainak megszervezését is az Országos Atomenergia Hivatal végzi, melyre első alkalommal 2017 márciusában kerül sor.

Módosuló Atomtörvény: hogyan érinti az OAH engedélyezési hatáskörét? Az Atomtörvény alkalmazásánál a törvény valamennyi előírását, valamint egyéb jogszabályokat is figyelembe kell venni. Az Atv. 8. § szerint „az atomenergiafelügyeleti szerv döntéseit felügyeleti jogkörben megváltoztatni vagy megsemmisíteni nem lehet”. A közigazgatási hatósági eljárásról szóló 2004. évi CXL. törvény 19. § (4) úgy fogalmaz, hogy „a hatóságtól a hatáskörébe tartozó ügy nem vonható el”. Mind ezek alapján az Országos Atomenergia Hivatal jogköre továbbra sem változik, minden olyan hatósági döntés hozzá tartozik, amely a nukleáris biztonságot érinti.

Az Országos Atomenergia Hivatal az Atv. 67.§ végrehajtásának részletes szabályaira vonatkozó kormányrendelet módosítási javaslatát elkészítette és átadta a Nemzeti Fejlesztési Minisztériumnak.